

APPENDIX TERTIA.

CONCILIORUM SUB GELASIO HABITORUM RELATIO.

* CONCILIUM ROMANUM I.

Quo a septuaginta episcopis libri sacri et authentici ab apocryphis sunt discreti, sub Gelasio, anno Domini 494 Asterio atque Præsidio consulibus.

I.

^b *Ordo^a librorum Veteris Testamenti quem^c sancta et catholica Romana suscipit et veneratur Ecclesia, digestus a beato Gelasio papa I cum septuaginta episcopis.*

Genesis liber unus.
Exodi liber unus.
Leviti libri unus.
Numeri liber unus.
Deuteronomii liber unus.
Jesu nave [Josue] liber unus.
Judicum liber unus.
Ruth liber unus.
Regnorum [Regum] libri quatuor.
Paralipomenon libri duo.
Psalmorum 150 liber unus.
Salomonis libri tres :
Proverbia,
Ecclesiastes, et
Cantica canticorum.
Item Sapientiæ liber unus^d.
Ecclesiasticus liber unus.
Item ordo prophetarum^e :

^a Ad fidem catholicam illibate custodiendam, dissidia tollenda, pacemque in Ecclesia restituendam, pontifex una cum concilio in eo potissimum laboravit, ut apostolicæ et catholicæ Ecclesiæ communio nulla vel levi macula conspersa, illibata penitus et impolluta sarta ac tecta in omnibus servaretur. Ad hoc autem præstandum sollicitiorem curam impendens, non solum vindicasse voluit ipsam Ecclesiam ab omnibus, ut semper fuit, immunem hæresibus atque hæreticorum consortio; sed ut eam redderet a pravorum scriptorum contagione securam, omne studium adhibens, delectum habuit ecclesiasticorum librorum qui hactenus edii legi solerent: distinguens separansque, quasi os domini, mundum ab immundo, et discernens pretiosum a vili. Cujus rei perficiendæ gratia decretum constituit ab Ecclesia catholica perpetuo servandum, in quo post recensitos Veteris ac Novi Testamenti libros canonicos, adiecit de primatu Romanæ Ecclesiæ et aliarum patriarchalium Ecclesiarum juribus, ad reprimendam Constantinopolitanorum antistitem præsumptionem et audaciam infringendam, qua se Acacius primum, inde ejus successores adversus Romanam Ecclesiam proterve nimis erexerant. SEV. BINIUS.

^b Quotquot hoc loco enumerantur, et in canoem sacrorum librorum referuntur libri Veteris Te-

^c Est in collectione Isidori, cujus exemplaria vetustissima duo sunt in bibl. Collegii Paris. Soc. Jesu. In ms. cod. Dacheriano collectionis Dionysianæ, ut putat, decretum hoc Damaso tribuitur. Et Baron., ad an. 69, ex concilio Romano sub Damaso, quod continet Cresconiana collectio, partem hujus decreti exhibet. In ms. Jurensi Hormisdæ papæ tribuitur, teste P. Labbeo. In nostro inscribitur: *Notitia sacram Scripturarum, seu librorum canonicorum cum descriptione vel adnotatione Gelasii papæ*. Describitur hoc decretum a Vincentio Bellov. in pr. log. cap. 13 et 14. Multo antea, tacito Gelasii nomine, ab Aldhel-

A Isaïæ liber unus.

Jeremiæ liber unus.

Cinnoth, id est, de lamentationibus suis.

Ezechielis liber unus.

Danielis liber unus.

Osee liber unus.

Amos liber unus

Michæ liber unus.

Joel liber unus.

Abdiæ liber unus.

Jonæ liber unus.

Nabum liber unus.

Habacuc liber unus.

Sophonizæ liber unus.

Aggæi liber unus.

Zachariæ liber unus.

Malachiæ liber unus.

Item ordo historiarum :

Job liber unus, *ab aliis omissus.*

Tobiaz liber unus.

B Esdræ^f liber unus;

Esther [Hester] liber unus.

Judith liber unus.

Machabæorum liber unus [libri duo].

Item ordo scripturarum novi et æterni Testamenti [quæ catholica sancta Romana suscipit et veneratur Ecclesia].

Evangeliorum libri quatuor.

stamenti, iidem pene omnes recensiti sunt supra canon ultimo concilii Laodiceni, et canone 47 concilii Carthaginensis III; item epist. 3 Innocentii primi ad Exuperium. Canonem apostolorum 84, utpote quo sacri omittuntur, et apocryphi in numerum sacrorum referuntur, spurium esse et illegitimum supra in notis ejusdem canonis copiose ostendimus. Veteris ac Novi Testamenti libros sacros a calumnia hæreticorum omnium liberavit doctissime et copiosissime reverendissimus et illustrissimus cardinalis Bellarminus toto lib. 1 de Verbo Dei scripto; illustrissimus item cardinalis Baronius tom. I Annalium, diversis in locis, S. Pauli, aliasque canonicas epistolas cum Apocalypsi S. Joannis apostoli a furore et dementia hæreticorum vindicavit: ad evitandam prolixitatem isthuc lectorem benevolam remitto. De libris apocryphis eorumque auctoribus diversis in locis Annalium Baronius dignissima observatu adnotavit, et post eum Antonius Possevinus in Apparatu sacro. SEV. BINIUS.

^e Hoc decretum exstat distinct. 15, can. 3. Lectio ejus ab originali tantopere discrepat, ut satis certo statui non possit quæ sit vera et pura Gelasii, nec magnopere mirandum sit si nonnulla sint quæ difficultatem faciunt. Vide notas emendatorum decreti Gratiani, etc. SEV. BINIUS.

mo in lib. de Laude Virginitatis cap. 11, postea autem Gelasio appellato, ab Hincmaro Remensi, Lupo Ferrariensi, Nicolao papa, et in Chronico Centulensi apud Dacherium, tom. IV Spicil. Vide et Capitulare Atonis tomo VIII. HARDUIN.

^f Hunc librum Hieronymus apud Hebræos non haberi affirmat, sed tantum apud Græcos. Quem etiam Jesu filium Sirach fecisse indicat sicut alium subsequentem librum. LABBEUS.

^g Libri Prophetarum, num. 16. LABBEUS.

^h Al., *libri duo*. LABBEUS.

Secundum Matthæum liber unus.
 Secundum Marcum liber unus.
 Secundum Lucam liber unus.
 Secundum Joannem liber unus.
 Actuum apostolorum liber unus.
 Epistolæ Pauli apostoli numero 14.
 Ad Romanos epistola una.
 Ad Corinthios epistolæ duæ.
 Ad Galatas epistola una.
 Ad Thessalonicenses epistolæ duæ.
 Ad Ephesios epistola una.
 Ad Philippenses epistola una.
 Ad Colossenses epistola una.
 Ad Timotheum epistolæ duæ.
 Ad Titum epistola una.
 Ad Philemonem epistola una.
 Ad Hebræos epistola una.

Item Apocalypsis Joannis liber unus.
 Item canonicæ epistolæ numero septem.
 Jacobi apostoli epistola una.
 Petri apostoli epistolæ duæ.
 Joannis apostoli epistolæ tres.
 Judæ Zelotis apostoli epistola una.

II.

¹ *Gelasii Papæ decretum cum septuaginta episcopis habitum de apocryphis scripturis.*

Post has omnes propheticas, evangelicas, atque apostolicas scripturas, quibus Ecclesia catholica per gratiam Dei fundata est, illud etiam intinandum putamus, quod quamvis universæ per orbem catholice Ecclesie unus thalamus Christi sit; sancta tamen Romana catholica et apostolica Ecclesia nullis synodicis constitutis cæteris Ecclesiis prælata est, sed evangelica voce Domini et Salvatoris nostri primatum obtinuit, *Tu es Petrus, inquit, et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, et portæ inferi non prævallebunt adversus eam; et tibi dabo claves regni cælorum. Et quæcunque ligaveris super terram, erunt ligata et in cælis; et quæcunque solveris super terram, erunt soluta et in cælis* (Matth. xvi).

Cui data [al. addita] est etiam societas beatissimi Pauli apostoli vasis electionis, qui non diverso, sicut hæretici garriunt, sed uno tempore, uno eodemque die, gloriosa morte cum Petro in urbe Roma, sub Cæsare Nerone agonizans, coronatus est, et pariter supradictam sanctam Romanam Ecclesiam Christo Domino consecrarunt, talenque [al. alisque] omnibus urbibus in universo mundo sua præsentia atque venerando triumpho prætulerunt.

Est ergo prima Petri apostoli sedes Romana Ecclesia, non habens maculam, neque rugam, nec aliquid hujusmodi (Ephes. v).

Secunda autem sedes apud Alexandriam beati Petri nomine a Marco ejus discipulo et evangelista consecrata est. Ipseque a Petro apostolo in Ægyptum directus, verbum veritatis prædicavit, et gloriosum consummavit martyrium.

Tertia vero sedes apud Antiochiam ejusdem beatissimi Petri apostoli nomine habetur honorabilis, eo quod illic priusquam Romam venisset habitavit, et illic primum nomen Christianorum novellæ gentis exortum est.

III.

² Et quamvis aliud fundamentum nullus possit ponere, præter id quod positum est, qui est Christus

¹ In cod. Justelli hic titulus sic legitur: *Decreta G. P. de recipiendis et non recipiendis libris: quæ scripta sunt ab eo cum 70 eruditissimis episcopis.* LABBEUS.

² Sunt hæc et in epistola 8 Nicolai papæ ad Michaelem imp. . et in præfatione vetusta Concilii Nicæni, eam edidimus tom. II, quam et Æneas Parisiensis recitat tomo VII Spicil., pag. 95 et 97. HARDUIN.

³ Sunt ista et in epist. 8 Nicolai papæ ante lau-

A Jesus (I Cor. III); tamen ad ædificationem nostram, eadem sancta [al. add. id est] Romana Ecclesia post illas Veteris vel Novi Testamenti, quas regulariter suscepimus [al. superius notavimus], etiam has [al. alias] suscipi non prohibet scripturas, id est,

Sanctam synodum Nicænam trecentorum decem et octo Patrum, mediante maximo Constantino Augusto, in qua Arius hæreticus condemnatus est.

Sanctam synodum Constantinopolitanam, mediante Theodosio seniore Augusto, in qua Macedonius hæreticus debitam damnationem excepit.

Sanctam synodum Ephesinam, in qua Nestorius condemnatus est consensu beatissimi Cælestini papæ, mediante Cyrillo Alexandrinæ sedis antistite, et Arcadio episcopo ab Italia destinato.

Sanctam synodum Chalcedonensem, mediante Marciano Augusto, et Anatolio Constantinopolitano episcopo, in qua Nestoriana et Eutylichiana hæreses simul cum Dioscoro ejusque complicitibus damnatae sunt.

B Sed et si qua sunt concilia a sanctis Patribus hactenus instituta, post horum auctoritatem et custodienda et recipienda, et decernimus, et mandamus.

IV.

Item opuscula B. Cypriani martyris et Carthaginensis episcopi, in omnibus recipienda.

Item opuscula B. Gregorii Nazianzeni episcopi.

Item opuscula B. Basilii Cappadociae episcopi.

Item opuscula B. Athanasii Alexandrini episcopi.

⁴ Item opuscula B. Cyrilli Alexandrini episcopi.

Item opuscula beati Joannis Constantinopolitani episcopi.

Item opuscula B. Theophili Alexandrini episcopi.

Item opuscula B. Hilarii Pictaviensis [al. Proterii Alexandrini] episcopi.

Item opuscula B. Ambrosii Mediolanensis episcopi.

C Item opuscula B. Augustini Hipponensis [al. Hipponerugiensis] episcopi.

Item opuscula B. Hieronymi presbyteri.

Item opuscula B. Prosperi viri religiosissimi.

Item epistolam B. Leonis papæ ad Flavianum Constantinopolitanum episcopum destinatam; ejus textum [al. de cuius textu] quispiam si usque ad unum iota disputaverit, et non eam in omnibus venerabiliter receperit, anathema sit.

Item opuscula atque tractatus omnium orthodoxorum Patrum qui in nullo a sanctæ Ecclesie Romanæ consorcio deviarunt, nec ab ejus fide vel prædicatione sejuncti sunt; sed ipsius unionis [al. communicationis] per gratiam Dei usque in ultimum diem vitæ suæ fuere participes, legendos decernimus.

Item decretales epistolæ, quas beatissimi papæ diversis temporibus ab urbe Romana pro diversorum Patrum consultatione dederunt, venerabiliter recipiendas.

D Item gesta sanctorum martyrum, qui multiplicibus tormentorum cruciatibus, et mirabilibus confessionum triumphis irradiant [al. illustrantur]. ⁵ Quis ita esse catholicorum dubitet, et majora eos in agonibus fuisse perpassos, nec suis viribus, sed gratia Dei et adjutorio universa tolerasse? Sed ideo secundum antiquam consuetudinem [al. addit. et singularem cautelam], singulari cautela in sancta Romana Ecclesia non leguntur, quia et eorum qui conscribere nomina penitus ignorantur: et ab infidelibus

data. HARDUIN.

⁵ Nicolaus papa loco citato. HARDUIN.

⁶ Nicolaus papa loco citato. HARDUIN.

⁷ Alio ordine recensentur in ms. LABBEUS.

⁸ Hincmarus tom. II, pag. 543, legit *consolatione*, pag. 545, *consolatione vel consultatione.* HARDUIN.

⁹ Al., *Quis ista catholicorum dubitet, vel, Quis catholicus dubitat majora, etc.* LABBEUS.

aut idiotis superflua, aut minus apta, quam rei ordo fuerit. scripta esse putantur [al. inserta leguntur]; sicut eujusdam Quirici [al. Cyrici] et Julitæ, sicut Georgii, aliorumque hujusmodi passionis, quæ ab hæreticis perhibentur compositæ. Propter quod, ut dictum est, ne vel levis subsannandi oriretur occasio, in sancta Romana Ecclesia non leguntur. Nos tamen cum prædicta Ecclesia omnes martyres, et eorum gloriosos agones, qui Deo magis quam hominibus noti sunt, omni devotione veneramus.

Item Vitas Patrum, Pauli, Antonii, Hilarionis, et omnium eremitarum quas tamen vir beatissimus scripsit Hieronymus, cum omni honore suscipimus.

¹ Item actus beati Silvestri apostolicæ sedis præsulis, licet ejus qui conscripsit nomen ignoretur, a multis tamen in urbe Romana catholicis legi cognovimus, et pro antiquo usu multæ hæc imitantur Ecclesiæ.

² Item scripta de inventione crucis dominicæ, et alia scripta de inventione capitis Joannis Baptistæ, novellæ quædam [al. quidem] relationes sunt, et nonnulli eas catholici legunt. Sed cum hæc ad catholicorum manus pervenerint, beati Pauli apostoli præcedat sententia: *Omnia probate; quod bonum est tenete* (I Thess. v).

Item Rufinus vir religiosus plurimos ecclesiastici operis edidit libros, nonnullas etiam Scripturas interpretatus est. Sed quoniam beatus [al. venerabilis] Hieronymus eum in aliquibus de arbitrii Libertate notavit, illa sentimus quæ prædictum beatum Hieronymum sentire cognoscimus; et non solum de Rufino, sed etiam de universis quos vir sapius memoratus zelo Dei et fidei religione reprehendit.

Item Origenis nonnulla opuscula quæ vir beatissimus Hieronymus non repudiat, legenda suscipimus. Reliqua autem omnia cum auctore suo dicimus esse renuenda.

Item chronica Eusebii Cæsariensis, et ejusdem ecclesiasticæ Historiæ libros: quatuor in primo narrationis suæ libro reperit, et postea in laudibus atque excusatione Origenis schismatici unum conscripserit librum: propter rerum tamen notitiam singularem, quæ ad instructionem pertinent, usquequaque non dicimus renuendos.

Item Orosium virum eruditissimum collaudamus: quia v. lde nobis necessariam adversus paganorum calumnias dignam ordinavit historiam miraque brevitate contexit.

Item venerabilis Sedulii ³ paschale opus, quod heroicis descripsit versibus, insigni laude præferimus.

Item Juvenci nihilominus laboriosum opus non spernimus, sed miramur.

Cætera, quæ ab hæreticis sive schismaticis conscripta vel prædicata sunt, nullatenus recipit catholica et apostolica Romana Ecclesia; ⁴ e quibus

¹ Vide Bæronium ad an. 515 num. 10, et ad an. 324 num. 31. HARDUIN.

² Vide Papebrochium die 3 Maii, et die 4. HARDUIN.

³ Sedulii opus non apparuit, nisi post Asterii consulatum. Citatur ab Isidoro in lib. de Script. Eccl. cap. 7. HARDUIN.

⁴ Al., *Quæ sint tamen quæ non recipiuntur.* LABBEUS.

Al., *Qui nullatenus a nobis recipi debent.* LABBEUS.

⁵ Est opus Recognitionum. HARDUIN.

⁶ Vide Photium Cod. 114. et Augustinum lib. 1 contra adversarium legis et prophet. cap. 20. HARDUIN.

⁷ Citantur ab Isidoro Pelusiota lib. 11, ep. 99. HARDUIN.

⁸ Citantur ab Anastasio Sinaita apud Coteler. tom. III Monum. Eccl. Græcæ. HARDUIN.

⁹ Vide Hieronym. in præmio comment. in Mattheum. HARDUIN.

¹⁰ Apud Attonem Vercellensem legitur *Seleucius.*

A pauca, quæ ad memoriam venerunt, et catholicis vitanda sunt, credimus esse subdenda.

V.

Notitia librorum apocryphorum¹ qui non recipiuntur.

In primis Ariminensem synodum a Constantio Cesare Constantini Augusti filio congregatam, mediante Tauro præfecto [al. prætorio] ex tunc et nunc, et usque in æternum confitemur esse damnatam.

Item ² Itinerarium nomine Petri apostoli, quod appellatur sancti Clementis libri [decem, al. novem], octo, apocryphum.

Actus nomine ³ Andreæ apostoli, apocryphi.

Actus nomine Thomæ apostoli, libri 10 apocryphi.

Actus ⁴ nomine Petri apostoli, apocryphi.

Actus ⁵ nomine Philippi apostoli, apocryphi.

Evangelium nomine Thaddæi, apocryphum.

Evangelium nomine Matthiæ, apocryphum.

Evangelium nomine Petri apostoli, apocryphum.

Evangelium nomine Jacobi Minoris, apocryphum.

Evangelium nomine Barnabæ, apocryphum.

Evangelium [al. Evangelia] nomine Thomæ quo [al. quibus] utuntur Manichæi, apocryphum ⁶ [al. apocr.].

Evangelium [al. Evangelia] nomine Bartholomæi apostoli, apocryphum [al. apocrypha].

Evangelium nomine Andreæ apostoli, apocryphum.

Evangelia quæ falsavit Lucianus, apocrypha.

Liber de infantia Salvatoris, apocryphus.

Evangelia quæ falsavit Esitius [al. Hesychius et Isicius], apocrypha.

Liber de Nativitate [al. Infantia] Salvatoris, et de Maria et obstetrice [al. addit. ejus], apocryphus.

Liber qui appellatur Pastoris, apocryphus.

Libri omnes quos fecit ⁷ Leucius [al. Lucius] discipulus diaboli, apocryphi.

Liber qui appellatur Fundamentum, apocryphus.

⁸ Liber qui appellatur Thesaurus, apocryphus.

Liber de filiabus Adæ geneos, ⁹ apocryphus.

¹⁰ Centimetrum ¹¹ de Christo, Virgilianis compaginatam versibus, apocryphum.

Liber qui appellatur Actus Teclæ et Pauli apostoli, apocryphus.

Liber qui appellatur Nepotis, apocryphus.

Liber Proverbiorum qui ab hæreticis conscriptus et sancti Sixti [al. Xysti] nomine prænotatus est, apocryphus.

Revelatio quæ appellatur Pauli apostoli, apocrypha.

¹² Revelatio quæ appellatur Thomæ apostoli, apocrypha.

Revelatio quæ appellatur S. Stephani, apocrypha.

Liber ¹³ qui appellatur Transitus, id est Assumptio sanctæ Mariæ, apocryphus.

Liber qui appellatur ¹⁴ Prænitentia Adæ, apocryphus.

Liber ¹⁵ Ogis nomine gigantis, qui ab hæreticis cum

In fine epistolæ Innocentii ad Exuperium, *Leucius*. Videtur esse Λεύκιος χαρίνος apud Phot. cod. 114. HARDUIN.

¹⁶ Θεσαυροί apud Photium cod. 85. HARDUIN.

¹⁷ Vide Cedrenum edit. Basil. pag. 3, versu 32, et pag. 6, vers. 39. Epiphan. hæres. 39, num. 6. Georgium Syncellum pag. 5. Hieron. epist. 127, mans. 18 et 21, aliosque. HARDUIN.

¹⁸ Hæc vox deest in cod. Justel. hoc loco; sed pene sub finem dicitur *Cento de Christo*. LABBEUS.

¹⁹ Vide Isidorum lib. de Script. Eccl. cap. 5. HARDUIN.

²⁰ Deest in nostro ms. et Justelli. LABBEUS.

²¹ Melitii vel Melitonis Smyrnensis. HARDUIN.

²² Apud Epiphan. hæres. 26, n. 8, ἀποκαλύψεις τοῦ Ἰδαμ: nam idem esse opus Cedrenus sub initium docet. HARDUIN.

²³ Al. *De Vegia nomine gigante*. LABBEUS. — Al. *de Eugenia* quæ. Vide Eucherolog. pag. 885, ubi πατων πραγματεια legitur, pro Γηγάντων, ut recte vox ea scribitur in cod. Reg. 1026 et 1027, et Γαγάντων βίβλων, apud Photium cod. 85. HARDUIN.

- dracone post diluuium pugnassee fingitur, apocryphus. A
 Liber qui appellatur Testamentum Job, apocryphus.
 Liber qui appellatur Pœnitentia Origenis, apocryphus.
 Liber qui appellatur Pœnitentia sancti Cypriani, apocryphus.
 Liber qui appellatur Pœnitentia Jannæ et Mambrae, apocryphus.
 Liber qui appellatur ¹Sortes sanctorum apostolorum, apocryphus.
 Liber qui appellatur Laus [al. Lusus] apostolorum, apocryphus.
² Liber qui appellatur Canones apostolorum, apocryphus.
 Liber ³Physiologus, qui ab hæreticis conscriptus est, et B. Ambrosii nomine signatus [al. prænotatus], apocryphus.
 Historia Eusebii Pamphili, apocrypha.
 Opuscula Tertulliani, apocrypha.
 Opuscula Lactantii [al. Firmiani], apocrypha.
 Opuscula Africani, apocrypha.
 Opuscula Postumiani et Galli, apocrypha.
 Opuscula Montani, Priscillæ et Maximillæ, apocrypha.
 Opuscula omnia Fausti Manichæi, apocrypha.
 Opuscula Commodiani, apocrypha.
 Opuscula alterius Clementis Alexandrini, apocrypha.
 Opuscula Tatii [al. Tharsi seu Tascii] Cypriani, apocrypha.
 Opuscula Arnobii, apocrypha.
 Opuscula Tychonii, apocrypha.
 Opuscula Cassiani [al. Cassionis] presbyteri Galliarum, apocrypha.
 Opuscula Victorini Pictaviensis [al. Petabionensis], apocrypha.
- Opuscula Fausti Rhegiensis Galliarum, apocrypha.
 Opuscula Frumentii Cæci, apocrypha.
 Epistola Jesu ad Abagarum [al. Abgarum] regem, apocrypha.
 Epistola Abagari [al. Abgari] ad Jesum, apocrypha.
 Passio Quirici [al. Cyrici] et Julitæ, apocrypha.
 Passio Georgii, apocrypha.
 Scriptura quæ appellatur contradictio [al. interdictio] Salomonis, apocrypha.
 Phylacteria omnia, quæ non angelorum (ut illi confingunt), sed dæmonum magis arte [al. nominibus] conscripta sunt, apocrypha.
 Hæc et omnia his similia, quæ Simon Magnus, Nicolaus, Cerinthus, Marcion, Basilides, Ebion, Paulus etiam Samosatenus, Photinus, et Bonosus, et qui simili errore defecerunt; Montanus quoque cum suis obscenissimis sequacibus, Apollinaris, Valentinus, sive Manichæus, ⁴ Faustus, Africanus, Sabellius, Arius, Macedonius, Eunomius, Novatus, Sabbatius, Callistus, Donatus, Eustathius, Jovinianus, Pelagius, Julianus Eclanensis, ⁵ Cœlestinus [al. Cœlestius], Maximinus [al. Maximianus], Priscillianus ab Hispania, Nestorius Constantinopolitanus, Maximus ⁶ Unicus, Lampetius [al. Lapicius], Dioscorus, Eutyches, Petrus, et alius Petrus, e quibus unus Alexandriam, alius Antiochiam maculavit; Acacius Constantinopolitanus cum consortibus [al. sociis] suis; nec non et omnes hæresiarchæ, eorumque ⁷ discipuli, sive schismatici, docuerunt vel conscripserunt quorum nomina minime retineantur; non solum repudiata, verum etiam ab omni Romana catholica et apostolica Ecclesia eliminata, atque cum suis auctoribus auctorumque sequacibus sub anathematis indissolubili vinculo in æternum confitemur esse damnata ⁸.

CONCILIIUM ROMANUM SIVE DECRETUM

De libris recipiendis et non recipiendis a Gelasio papa cum episcopis anno circiter 496 habitum.

ADMONITIO.

(Ex Suppl. Joan. Dom. Mansi.)

Celubre illud de libris probandis improbandisque decretum, in Romano quodam concilio editum diu multumque eruditos exercuit. Potissimum est de auctore dissidium. Conciliorum collectores omnes Gelasio papæ tribuerunt, quibus et fidem astruit Burchardus Wormatiensis, Gratianus et mss. codices plerique. Verum in codice vetustissimo collectionis Dionysii Exigui, quem Dacherius communicavit Baluzio, hoc ipsum decretum Damasi papæ nomen præfert. Denique in vetustissimo Urgellensi codice Baluzius Hormisdæ papæ nomen præfixum reperit. Chiffletius in Jurensi nongentorum annorum codice hoc decretum offendit; cumque emendatissimum omnium quæ ad id usque prodierant iudicaret, exscribendum illud edendumque in suis ad opera Vigiliî Tapsensis notis assumpsit. Hormisdæ papæ in eo codice inscribitur; ex quo sententiæ de Hormisdæ decreti illius conditore auctoritas summa accessit. Ita rebus constitutis, factum est ut non ante multos annos cl. Fontaninus in codicem Vaticanum annorum nongentorum incidit, qui hoc ipsum decretum profert, idemque cum multa resecat, quæ in editis leguntur, hoc præ cæteris argumento sinceritatem ejus vindicari iudicavit. Id enim solemne est hujusmodi lucubrationibus, ut quæ brevissimæ sunt, hæc genuinæ censeantur; fit enim ut novis subinde et novis additionibus tractu temporis reformentur, ut succedentium temporum disciplinæ accommodentur. Hoc ergo decretum, prout in eo Vaticano codice legitur, produxit in suo de Antiquitatibus Hortæ Commentario; censuitque hæc vel sola auctoritate controversiam de auctore opusculi decidi, cum Gelasiano nomine inscribatur. Huic vii clarissimi sententiæ accessuros sanioris criticæ peritos omnes censeo, tum quoad operis auctorem, cum etiam quoad latum de ejus sinceritate iudicium, in iis præsertim quæ resecat et plane innovata exhibet. Si enim agatur de iis quæ communia habet cum cæteris, in multis profecto Chiffletiano Jurensi cedit, in quo lectio probatior est, ut conferenti patebit. Desiderandum proinde superesset ut tertius aliquis paris antiquitatis codex profertur, in quo et detractiones Vaticanæ comparent, et probatæ illæ Chiffletianæ lectiones offerrentur; idque si unquam fors tulerit, protatis ultro manibus eruditos excipuros non dubito. Sed bonum factum! id tandem mihi vetustum Lucensem codicem annorum nongentorum evolventi obtigit. En tibi ex eo, lector, decretum de libris probandis reprobandisque, in quo ea omnia resecat sunt, quæ desunt in Vaticano. In cæteris ad Chiffletianam lectionem potius quam ad Vaticanam accedit. Gelasiano nomine inscribitur, ac tandem tale est quale desideraveris. Neque eo tantum nomine præstat cæteris hucusque excusis; sed et ex eo commendabitur magis, quod præfatione ornatur nuspian in editis legenda; quanquam doleo incuria exscriptoris luxatam esse, nec facile sanandam. Tota Gelasiana est, quantum ex styli similitudine iudicare licet. Hoc est meum de nova hac Gelasiani decreti editione ju-

¹ Editæ sunt in codice canonum vetere Ecclesiæ Rom. edito ex bibliotheca D. le Pelletier, regni administrari, anno 1687, pag. 370. HAR. VIN.
² Deest in cod. Justell. LABBEUS.
³ Citatur a Vincentio Belovac. lib. vii Speculi Natur., cap. 65. HARDUIN.
⁴ Expuncta virgula mecum legas Faustus Africanus ad di. c. Fausti Rhegiensis Galliarum, aliorumque; atque ita codd. Justelli et noster. LABBEUS.
⁵ Abest a cod. Justel., et in nostro dicitur Callipus. LABBEUS.
⁶ Al. Cynicus, sicque omnino legendum ex mss. LABBEUS.
⁷ Harduinus, qui schismatica docuerunt, etc.
⁸ In ms. nostro, *Explicit decretale editum ab Hormisdæ papa urbis Romæ.* HARDUIN.